

Govor Žige Novaka na komemoraciji v Zadvoru, 29. oktobra 2024

Tovarišice in tovariši, dragi prijatelji.

Danes smo se zbrali pred tem spomenikom, da se spomnimo na naše mrtve, na tiste, ki so med narodnoosvobodilnim bojem darovali svoja življenja za našo svobodo. V tem gozdu, ki se razprostira na hribu nad nami, so pred več kot osemdesetimi leti delavci ustanovili Molniško četo, prvo partizansko četo v okupirani Evropi.

Ko stojimo ob tem spomeniku, se zavedamo, kako mladi so bili ti borci. Mnogi med njimi še ne polnoletni, mnogi niso imeli časa, da bi odrasli, da bi zaživel življenje brez strahu in brez bojazni. Ti mladi, polni revolucionarnega zanosa, so stali skupaj z izkušenimi španskimi borci, s kmeti, delavci, ljudmi, ki so jih preizkušnje življenja utrdile. Skupaj so pokazali nepopustljivost, ki je dala pečat boju proti sovražniku in nam dala osvoboditev.

Na teh ploščah so vklesana imena, ki nam ponosno pripovedujejo, kako dragocena je bila svoboda, za katero so se borili in ki jo mi danes uživamo. Spominjajo nas, da narodne osvoboditve in narodne revolucije ne bi bilo brez junaštva delavcev, brez vztrajnosti kmetov, brez neizmerne požrtvovalnosti številnih aktivistov, in vseh, ki so trpeli težke preizkušnje. Če ne bi bilo njihovega zanosa in nepopustljive volje, bi danes v Ljubljani govorili italijansko, v Črnučah pa nemško.

Ti borci niso zgolj osvobodili slovenskega naroda izpod okupatorja, temveč so se borili za nekaj večjega – za pravičnost, za enakopravnost, za prihodnost brez kapitalističnega izkoriščanja, ki je pestilo delavski in kmečki stan. Ni šlo le za osvoboditev ozemlja, šlo je za osvoboditev duha, za življenje v skladu s človekovim dostojanstvom.

Drage tovarišice, dragi tovariši danes se spominjamo vseh, ki so dali največ, kar so imeli – svoja življenja. Naša odgovornost je, da njihove vrednote, vrednote skovane v ognju in krvi narodnoosvobodilnega boja, prenesemo naprej, da ostanejo žive v mladih generacijah, da ne dovolimo, da jih pozabijo ali zavržejo. Naši predniki so nam zaupali svojo vizijo sveta brez zatiranja, brez izkoriščanja, kjer bodo prevladovale pravičnost, enakost in solidarnost.

Naj bodo naši spomini večni in naše obljube trdne. Ne pozabimo njihovega junaštva, njihovega upanja za boljši jutri.

Slava padlim za svobodo!